

**Հ Ա Շ Վ Ե Տ Վ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն` ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2015 ԹՎԱԿԱՆԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏԻ
ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳՐԻ ԵՎ ԳԵՂԱՐՔԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ
ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ (սեղմագիր)**

Հանրակրթության որակի ապահովման տեսանկյունից կարևորվում է երեխաների վաղ ընդգրկումը կրթական ծրագրերում: Նախադպրոցական կրթության հասանելիության ընդլայնման նպատակով «Կրթության բարելավում» ծրագրի շրջանակներում իրականացվել են նախադպրոցական կրթության նոր նախակրթարանների հիմնման աշխատանքները ՀՀ Կոտայքի, Շիրակի և Գեղարքունիքի մարզերում: Նոր միկրոծրագրեր իրականացնելու նպատակով ուսումնասիրվել է մարզերից ստացված տեղեկատվությունը, վերլուծվել են համայնքներում նախադպրոցական ծառայությունների առկայության ցուցանիշները, նախադպրոցական ծառայություններում ընդգրկված և չընդգրկված երեխաների թվաքանակը, նախակրթարանների ստեղծման կարիքները և առաջնահերթությունները: Իրականացվել են դրամաշնորհային պայմանագրերի կնքման աշխատանքները ՀՀ Կոտայքի մարզի 13, Գեղարքունիքի մարզի 8 և Շիրակի մարզի 12 ուսումնական հաստատությունների հետ: Նշյալ մարզերի շուրջ 33 հաստատություններում իրականացվել են շինարարական աշխատանքներ: Նախակրթարանների հիմնումը հնարավորություն կտա ընդգրկելու մոտ 1450 երեխա:

Մշակվել և ՀՀ կառավարություն է ներկայացվել Նախադպրոցական կրթության զարգացման 2016-2025 թվականների ռազմավարական ծրագիրը, որի ակնկալվող արդյունքն է որակյալ և մատչելի նախադպրոցական կրթության ծառայությունների մատուցումը` հատուկ ուշադրություն դարձնելով սոցիալապես անապահով ընտանիքների երեխաների նախադպրոցական կրթության մեջ ընդգրկմանը, նախադպրոցական ավագ տարիքի երեխաների (հինգից մինչև վեց տարեկանների)

տարրական կրթությանն արդյունավետ նախապատրաստվածությանը, երեխաների համար տարրական դպրոցում ուսումը շարունակելու համար հավասար մեկնարկային պայմանների ապահովմանը:

Մշակվել և ՀՀ կառավարություն է ներկայացվել «ՀՀ կրթության զարգացման 2016-2025 թվականների պետական ծրագիրը հաստատելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծը, որտեղ սահմանվել են կրթության զարգացման նպատակները, գերակայությունները և գործողությունների շրջանակը, որոնք կապահովեն կրթության կայուն զարգացման առավել նպատակասլացություն և արդյունավետություն:

Աշխատանքներ են իրականացվել հանրակրթության որակի և մատչելիության բարձրացման ուղղությամբ: «Կրթության որակ և համապատասխանություն» երկրորդ վարկային ծրագրի շրջանակներում «Մաթեմատիկա», «Ֆիզիկա», «Քիմիա» և «Կենսաբանություն» առարկաների համար էլեկտրոնային կրթական նյութերի ստեղծման նպատակով հայտարարվել է մրցույթ, որի արդյունքում հաղթող է ճանաչվել «Մակադամիան ԱՌ» ՓԲԸ-ն: Էլեկտրոնային կրթական նյութերը հասանելի են «<http://esource.amedu.am/>» հասցեով և 2016 թվականի հունվարից հասանելի կլինեն ՀՀ բոլոր դպրոցներին:

2015 թվականից սկսած ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության, ՀՀ պաշտպանության նախարարության և «Երկրապահ կամավորական միություն» հասարակական կազմակերպության միջև՝ 2014 թվականի սեպտեմբերի 9-ին կնքված փոխըմբռնման հուշագրի շրջանակներում, ՀՀ բոլոր դպրոցներում ձևավորվել են «Պատանի երկրապահ» ակումբներ: Նախաձեռնության նպատակը վաղ տարիքից դպրոցականների ռազմահայրենասիրական դաստիարակությունն է, ազգային գաղափարախոսության և արժեքների պահպանումը, հայապահպան մտածելակերպի ձևավորումը: Ակումբները կկազմակերպեն տարբեր միջոցառումներ՝ հայրենիք, ազգային մշակույթի, մշակութային բազմազանություն, հայկական մշակույթի դերը տարածաշրջանի և համաշխարհային մշակույթի զարգացման գործում, ավանդույթներ, հայկական էպոս, հայկական բնաշխարհ, բնապահպանություն, արվեստ, հայոց լեզու, գիր, գրականություն և այլն թեմաներով: Դպրոցներում ռոբոտատեխնիկայի զարգացման նպատակով հանրապետության 47

հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում ստեղծվել են ռոբոտատեխնիկայի խմբակներ:

2015-2016 ուսումնական տարվանից ՀՀ ևս 100 հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների 5-րդ դասարաններում ներդրվել է «Ազգային երգ ու պար» առարկան (50-ը՝ Երևանում, 50-ը՝ մարզերում): Հաստատվել է նաև «Ազգային երգ ու պար» առարկայի 6-րդ դասարանի ծրագիրը: 2016-2017 ուսումնական տարվանից սկսած հանրապետության 2 մարզերի բոլոր դպրոցներում կներդրվի «Ազգային երգ ու պար» առարկան:

107 ավագ դպրոցների դպրոցական գույք տրամադրելու նպատակով պայմանագիր է կնքվել 4 կազմակերպությունների հետ, որի արդյունքում նշյալ դպրոցներին տրամադրվել է նոր գույք:

2015 թվականին մշակվել է կրթության գերազանցության ազգային ծրագրի նախագիծը, որը գտնվում է հանրային քննարկման փուլում: Քննարկումների արդյունքում կատարված առաջարկությունների հիման վրա ծրագիրը կամբողջացվի ներդրման նպատակով:

2015 թվականին կարևորվել են ազգային փոքրամասնությունների համար դպրոցներում ուսումնական բազայի բարելավման և կադրերի մասնագիտական զարգացման գործընթացները: Հանրակրթական դպրոցներում ազգային փոքրամասնությունների կարողությունների զարգացման նպատակով կազմակերպվել են հանրակրթական դպրոցների ասորերեն դասավանդող 7 ուսուցիչների 18-ժամյա վերապատրաստման դասընթացներ: ՀՀ պետական բյուջեի միջոցների հաշվին վերահրատարակվել են «Եզդիերեն Այբբենարան», «Եզդիերեն» 2, «Եզդիերեն» 8, «Եզդիերեն» 12 և «Եզդիերեն» 1-12 ծրագրերը, «Քրդերեն» 8, «Քրդերեն» 9 և «Քրդերեն քերականություն» 5-9 դասագրքերը: Հրատարակիչները դասագրքերը տրամադրել են շահառուներին:

Հայաստանի Հանրապետությունում շախմատի Եվրոպայի համալսարանական առաջնության անցկացման նպատակով մշակվել է ՀՀ շախմատի Եվրոպայի համալսարանական առաջնության և կազմակերպման կանոնակարգը:

«Հայաստանի ուսանողական մարզական ֆեդերացիայի» հետ համատեղ ստեղծվել է ՀՀ շախմատի Եվրոպայի համալսարանական առաջնության անցկացման

կազմկոմիտե: 2015 թվականի հոկտեմբերի 6-12-ը Երևանում ՀՀ կրթության և գիտության նախարարությունը՝ «Հայաստանի ուսանողական մարզական ֆեդերացիայի», «Հայաստանի շախմատի ֆեդերացիայի», «Հայաստանի շախմատի ակադեմիայի» և «Հայաստանի երիտասարդական հիմնադրամի» հետ համատեղ անցկացրել է շախմատի Եվրոպայի համալսարանական առաջնությունը: Շախմատի Եվրոպայի համալսարանական առաջնությանը մասնակցել են եվրոպական 9 երկրների 18 համալսարանների 25 թիմեր՝ ընդհանուր թվով 82 պատվիրակ: Թիմային պայքարում առաջին տեղը գրավել է «Ռուսաստանի Ուրալի պետական համալսարանի» թիմը, երկրորդ տեղը գրավել է՝ «Հայաստանի Ֆիզիկական կուլտուրայի հայկական պետական ինստիտուտի» թիմը և երրորդ տեղը գրավել է «Լեհաստանի՝ Վարշավայի պետական համալսարանի» թիմը:

Նախնական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության ոլորտում իրականացվող բարեփոխումներն ուղղված են եղել ոլորտի զարգացմանը, կրթության որակի շարունակական բարելավմանն ու ապահովմանը, քաղաքացիների՝ կրթություն ստանալու համար հավասար պայմանների և իրավունքների ապահովմանը, ինչպես նաև կառավարման համակարգի արդյունավետության բարձրացմանը:

Նախնական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության համակարգի կառավարման արդյունավետության բարձրացման նպատակով մշակվել և հաստատվել է «Պետական հավատարմագրում չունեցող միջին մասնագիտական կրթական ծրագրով կրթություն ստացած անձանց պետական ամփոփիչ ատեստավորման քննությունների կազմակերպման և անցկացման ընթացակարգը», որի համաձայն անցկացվել են պետական հավատարմագրում չունեցող միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների նախորդ տարիների շրջանավարտների պետական նմուշի դիպլոմ ստանալու համար ամփոփիչ ատեստավորման քննությունները: Քննություններին մասնակցելու թույլտվություն է ստացել 25 շրջանավարտ, որից 17-ը ստացել է պետական նմուշի դիպլոմ:

Սահմանված կարգով անցկացվել է նախնական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատության ղեկավարման իրավունքի

հավաստագրման գործընթացը: Հաստատվել է նախնական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատության ղեկավարման իրավունքի հավաստագրված անձանց ցուցակը: Հավաստագրմանը մասնակցել են 58 անձ, որոնցից 55-ը ստացել է ուսումնական հաստատության ղեկավարման իրավունք (հավաստագիր):

Արհեստագործական ուսումնարանների տեխնիկական վերազինման նպատակով 5 ուսումնական հաստատությունների սարքավորումներ և գույք տրամադրելու նպատակով մշակվել են նյութատեխնիկական բազայի 17 չափաբաժնի համար տեխնիկական բնութագրերը: 10 չափաբաժնով գնման մրցույթի արդյունքում հաղթող կազմակերպությունների հետ կնքվել են համապատասխան պայմանագրեր, որից 8 չափաբաժինների մասով սարքավորումները ամբողջությամբ տեղադրվել են: Մնացած 2 չափաբաժինները պայմանագրերում նշված ժամկետում չմատակարարելու կապակցությամբ և դրանից բխող այլ խնդիրների ծագման պատճառով, ՀՀ ԿԳ նախարարության կողմից միակողմանի լուծվել են համապատասխան պայմանագրերը: 7 չափաբաժնով 2015 թվականի հոկտեմբեր ամսին հայտարարված կրկնակի մրցութային կայացել հայտ չլինելու պատճառով: ՀՀ ԿԳ նախարարությունը 2015 թվականի հոկտեմբերի 28-ի N 01/19.3/13612-15 գրությամբ առաջարկ է ներկայացրել ՀՀ կառավարություն նշված 7 չափաբաժինների համար նախատեսված ֆինանսավորումը 2016 թվականին տեղափոխելու վերաբերյալ:

Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության շարունակական զարգացումն ապահովելու նպատակով աշխատանքներ են իրականացվել Բոլոնիայի գործընթացի սկզբունքների շարունակական ներդրման ուղղությամբ: 2015 թվականի մայիսի 14-15 տեղի է ունեցել Եվրոպական բարձրագույն կրթական տարածքի նախարարական զագաթաժողովը և Բոլոնիայի գործընթացի քաղաքա-կա-նության 4-րդ ֆորումը, որին մասնակցել են Բոլոնիայի գործընթացի անդամ 48 երկրների և մոտ 25 այլ երկրների պատվիրակություններ՝ կրթության նախարարների գլխավորությամբ, ինչպես նաև շուրջ 40 միջազգային կազմակերպությունների և լրատվամիջոցների ներկայացուցիչներ: Կրթական ոլորտի հանրաճանաչ միջազգային փորձագետներն իրենց գրառումներում

Երևանյան նախարարական գագաթաժողովը գնահատել են բարձր՝ ընդգծելով նրա պատմական նշանակությունը՝ Եվրոպական բարձրագույն կրթական տարածքի զարգացման տեսանկյունից: Գագաթաժողովի ընթացքում ընդունվել է Երևանյան կոմունիկեն, որի հիմնական առանձնահատկություններն են բուհերի ուսանողների աշխատանքային իրավունքի խնդիրները և ուսանողական շարժունության ներառականությունը:

Իրականացվել է արվեստի բուհերում ուսանող-դասախոս հարաբերակցության գործակցի վերանայումը: Ելնելով արդի կրթական պահանջներից՝ ՀՀ արվեստի բուհերում ուսանող-դասախոս հարաբերակցության գործակիցը սահմանվել է 1:1.5, իսկ մյուս բուհերում այն պահպանվել է՝ 1:6: Սա արտացոլված է ՀՀ 2015 թվականի պետական բյուջեում, իսկ 2016 թվականին այն կգործի հունվարի 1-ից:

2015 թվականին իրականացվել է սոցիալական խոցելի խմբերին ուղղված ուսման վարձի փոխհատուցման մեխանիզմների վերանայման գործընթացը: Համաձայն ՀՀ բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում ուսանողական նպաստ և պետական կրթաթոշակ տալու մասին կարգի պահանջների՝ պետության կողմից շարունակվում է իրականացվել սոցիալապես անապահով ընտանիքների ուսանողների ուսման վարձավճարների փոխհատուցում՝ 50-100%-ի չափով:

2015 թվականին ընդլայնվեց սոցիալապես անապահով ուսանողների շրջանակը՝ ընդգրկելով նաև առաջին կուրսեցիներին: Բակալավրի և մագիստրոսի կրթական աստիճանում սովորող 719 առաջին կուրսեցիներին պետության կողմից հատկացվել է ուսման վարձավճարի 50-100% չափով փոխհատուցում՝ որը կազմել է 496.710,220 դրամ: Հատկանշական է, որ 2014/2015 ուսումնական տարվա համեմատությամբ տեղի է ունեցել ուսման վարձի փոխհատուցման էական աճ, գումարային տեսքով, եթե 2014-2015 ուսումնական տարում բակալավրի կրթական աստիճանում փոխհատուցվել էր 1030 ուսանողի ուսման վարձը՝ 223.800,800 դրամի չափով, ապա 2015-2016 ուսումնական տարում, նույն կրթական աստիճանում ընդրկվել է 1379 ուսանող՝ 306.941,920 դրամ ուսման վարձի փոխհատուցման չափով: 2014-2015 ուսումնական տարում մագիստրոսի կրթական աստիճանում փոխհատուցվել է 40, իսկ 2015-2016 ուսումնական տարում՝ 52 ուսանողների ուսման վարձը:

Շարունակվել է «Պետական ոչ առևտրային կազմակերպության» կարգավիճակ ունեցող ՀՀ պետական բուհերի «Հիմնադրամի» վերակազմակերպման հարցը: Գործընթացի իրականացման նպատակով ՀՀ կառավարություն առաջարկություն է ներկայացվել պետական 4 բուհերի (Խ.Աբովյանի անվան հայկական պետական մանկավարժական համալսարան, Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարան, Երևանի Վ.Բրյուսովի անվան պետական լեզվահասարակագիտական համալսարան և Վանաձորի Հ.Թումանյանի անվան պետական համալսարան) վերակազմակերպման գործընթացն իրականացնել 2015 թվականին: Հիշյալ բուհերի համար 2015 թվականին կազմակերպվող գործընթացների և իրականացվող գործողությունների արդյունավետության գնահատման և վերլուծության արդյունքում ՊՈԱԿ-ի կարգավիճակ ունեցող մնացած 7 բուհերի (Գավառի պետական համալսարան, Գյումրու Մ.Նալբանդյանի անվան պետական մանկավարժական ինստիտուտ, Գորիսի պետական համալսարան, Ֆիզիկական կուլտուրայի հայկական պետական ինստիտուտ, Երևանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիա, Երևանի գեղարվեստի պետական ակադեմիա, Երևանի թատրոնի և կինոյի պետական ինստիտուտ) «Հիմնադրամի» վերակազմակերպման հարցը կդիտարկվի 2016 թվականին: Ներկայումս 16 պետական բուհերից 5-ն ունեն «Հիմնադրամի» կարգավիճակ: Մշակվել և ՀՀ կառավարության հաստատմանն է ներկայացվել «Վանաձորի Հ.Թումանյանի անվան պետական համալսարան» ՊՈԱԿ-ի «Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի վերակազմավորելու և գույք տրամադրելու մասին» որոշման նախագիծը: Բարձրագույն մասնագիտական կրթական ծրագրեր իրականացնող կազմակերպությունները ներկայացրել են մասնագիտությունների ցանկից բխող համապատասխան կրթական աստիճաններով՝ ըստ մասնագիտությունների կրթական ծրագրերը, որոնք քննարկվելուց և ամփոփվելուց հետո ՀՀ կրթության և գիտության նախարարի 2015 թվականի հուլիսի 3-ի N 647-Ա/Ք հրամանով հաստատվել է «Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն մասնագիտական կրթության մասնագիտությունների կրթական ծրագրերի ցանկը»: 2015 թվականին իրականացվել է դպրոցահասակ երեխաներին կայուն սննդով

ապահովման համակարգի ընդլայնման գործընթացը: ՀՀ Վայոց ձորի, Սյունիքի և Արարատի մարզերի բոլոր հանրակրթական դպրոցների տարրական դասարանների աշակերտներին տրամադրվել է դպրոցական նախաճաշ՝ յուրաքանչյուր երեխային օրական 140 դրամ հաշվարկով: Ծրագրում ընդգրկված է 22056 աշակերտ, որից 2386-ը՝ ՀՀ Վայոց ձորի մարզից, 6052-ը՝ ՀՀ Սյունիքի մարզից, 13618-ը՝ ՀՀ Արարատի մարզից:

2016 թվականին Պարենի Համաշխարհային Ծրագրի և Երեխաների սնուցման համաշխարհային հիմնադրամի աջակցությամբ Հայաստանում նախատեսվում է կազմակերպել Երեխաների սնուցման 18-րդ ամենամյա համաշխարհային ֆորումը, որը կնպաստի մեր համագործակցության խորացմանն ու սերտացմանը, ինչպես նաև «Կայուն դպրոցական սնունդ» ազգային ծրագրի հետագա ընդլայնմանն ու զարգացմանը:

ՀՀ կառավարության 2015 թվականի գործունեության միջոցառումների ծրագրով նախատեսված ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության 5 միջոցառումները կատարվել են սահմանված ժամկետներում:

2016 թվականին ՀՀ կրթության և գիտության նախարարությունը շարունակելու է հետամուտ լինել նախադպրոցական կրթության մատչելիության բարձրացման, հանրակրթության որակի և արդյունավետության բարձրացման, ազգային փոքրամասնությունների ներկայացուցիչների համար որակյալ հիմնական կրթություն ստանալու հնարավորության ընդլայնման, նախնական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության համակարգի զարգացման և եվրոպական մասնագիտական կրթական տարածքին ինտեգրման, բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության արդյունավետության բարձրացման՝ Բոլոնիայի գործընթացի սկզբունքների իրագործմամբ, խնդիրներին: